

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА "ГАЙКОВИЧ ПРОТИ УКРАЇНИ"

(Заява № 38931/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

20 грудня 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Гайкович проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,
пані С. Ботучарова (S. Botoucharova),
п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Р. Маруст (R. Maruste),
п. М. Віллігер (M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 27 листопада 2007 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою проти України (№ 38931/02), поданою відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України пані Неллою Антонівною Гайкович (далі — заявниця) 24 вересня 2002 року.
2. Заявниця була представлена паном Константином Бузаджи, практикуючим юристом м. Києва. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Юрієм Зайцевим.
3. 7 березня 2007 року Суд вирішив направити Уряду скаргу заявниці щодо тривалого виконання рішення суду, винесеного на її користь. Суд відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця, 1940 року народження, проживає у м. Києві.
5. 10 вересня 1998 року Ленінградський районний суд м. Києва відкрив кримінальне провадження проти заявниці за наклеп.
6. 4 лютого 2000 року той же суд визнав заявницю винною.
7. 3 серпня 2000 року Київський міський суд скасував це рішення та заккрив кримінальну справу через відсутність складу злочину.
8. У липні 2001 року заявниця подала цивільний позов до відділення Державного казначейства України у Святошинському районі м. Києва (далі — Відділення), вимагаючи відшкодування моральної шкоди у зв'язку з кримінальним провадженням.
9. 16 січня 2002 року Солом'янський районний суд м. Києва (далі — Солом'янський суд) задовольнив скаргу заявниці та присудив їй 3360 грн (600 євро) компенсації.
10. 28 березня 2002 року апеляційний суд м. Києва залишив це рішення без змін, та воно набрало законної сили. 21 травня 2003 року Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявниці.
11. Виконавчий лист був виданий 26 червня 2002 року та заявниця надала його державній виконавчій службі Святошинського району м. Києва (далі — Виконавча служба) 23 липня 2002 року.

12. 25 липня 2002 року Виконавча служба відклала відкриття виконавчого провадження через відсутність у виконавчому листі банківських реквізитів боржника. У постанові також зазначалося, що рішення Солом'янського суду від 16 січня 2002 року не може бути виконаним, оскільки воно не відповідає Закону України «Про державний бюджет України».
13. 4 жовтня 2002 року Солом'янський районний суд направив Виконавчій службі виправлений виконавчий лист.
14. 27 січня 2003 року Виконавча служба наклала арешт на банківський рахунок Відділення.
15. 1 квітня 2003 року Виконавча служба закінчила виконавче провадження через брак коштів у боржника. Заявниця не була вчасно повідомлена про цю постанову.
16. 20 серпня 2003 року Святошинський районний суд м. Києва (далі — Святошинський суд) задовольнив скаргу заявниці на бездіяльність Виконавчої служби та встановив, що закінчення виконавчого провадження з примусового виконання було незаконним.
17. 26 вересня 2003 року виконавче провадження було відновлено.
18. 10 грудня 2003 року Святошинський суд виніс ухвалу про зміну боржника у справі на Головне управління Державного казначейства України.
19. 18 грудня 2003 року Виконавча служба Печерського району відкрила виконавче провадження.
20. 21 січня 2004 року заявниці було виплачено борг згідно з рішенням та виконавче провадження було закінчено.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

21. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні «Войтенко проти України» ((Voytenko v. Ukraine), заява № 18966/02, пункти 20–25, рішення від 29 червня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6, СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

22. Посилаючись на пункт 1 статті 6 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, заявниця скаржилася на тривале невиконання рішення, винесеного на її користь. Також заявниця скаржилася відповідно до статті 13 Конвенції на відсутність ефективних засобів юридичного захисту стосовно її скарги за пунктом 1 статті 6 та статтю 1 Першого протоколу до Конвенції. У вищезгаданих положеннях Конвенції, зокрема, зазначено:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом...»

Стаття 13

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.»

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

A. Щодо прийнятності

23. Уряд надав заперечення щодо вичерпання заявницею національних засобів юридичного захисту та прийнятності *ratione personae*, які вже було відхилено у кількох схожих справах (див. «Шестаков проти Росії» (Shestakov v. Russia), № 48757/99, від 18 червня 2002 року, та «Скубенко проти України» (Skubenko v. Ukraine), № 41152/98, від 6 квітня 2004 року). Суд відхиляє ці заперечення з тих же причин.

24. Суд дійшов висновку, що скарги заявниці за пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції порушують питання факту та права за Конвенцією, визначення яких вимагає розгляду справи по суті. Суд вважає, що немає підстав визнавати їх неприйнятними.

B. Щодо суті

1. Скарги заявниці відповідно до пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції

25. У своїх зауваженнях Уряд нагадав, що судові рішення від 16 січня 2002 року, винесене на користь заявниці, було виконане у повному обсязі. Також Уряд наголошував, що виконавча служба вжила всі необхідні заходи для виконання рішення, винесеного на користь заявниці.

26. Заявниця не погодилася.

27. Суд зауважує, що рішення від 16 січня 2002 року залишалося невиконаним протягом одного року та десяти місяців.

28. Суд повторює, що він вже встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції в багатьох справах, схожих до цієї (див., наприклад, «Войтенко проти України» (Voytenko v. Ukraine), згадана вище, пункти 39–42 та пункти 53–55).

29. Дослідивши всі матеріали справи, які є у його розпорядженні, Суд зазначає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, який переконав би Суд дійти іншого висновку у цій справі.

30. Таким чином, у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

2. Скарга заявниці відповідно до статті 13 Конвенції

31. Уряд стверджував, що заявниця мала ефективний засіб юридичного захисту у своєму розпорядженні, але не скористалася ним.

32. Заявниця не погоджується.

33. Беручи до уваги свою практику, Суд вважає, що заявниця не мала ефективного засобу юридичного захисту, що передбачено статтею 13 Конвенції, для компенсації шкоди, заподіяної у зв'язку з затримкою цього провадження (див. «Войтенко проти України» (Voytenko v. Ukraine), згадана вище, пункт 48). Відповідно було порушення.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

34. Наприкінці заявниця скаржилася за пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та статтею 3 Протоколу № 7 до Конвенції на те, що розмір відшкодування, присудженого їй рішенням від 16 січня 2002 року, був необґрунтовано низьким.

35. Проте, у світлі всіх матеріалів, які знаходяться у його розпорядженні, Суд встановлює, що вони не містять будь-яких ознак порушення прав та свобод, встановлених Конвенцією та протоколами до неї.

36. Таким чином, ця частина заяви має бути оголошена непринятною як явно необґрунтована відповідно до пунктів 1, 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

37. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

38. Заявниця вимагала 6000 євро відшкодування моральної шкоди.

39. Уряд зауважив, що вимоги заявниці надмірні і необґрунтовані.

40. Суд вважає, що заявниця мала зазнати певної моральної шкоди. Вирішуючи на засадах справедливості, він присуджує заявниці 500 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

41. Заявниця не подала жодних вимог щодо відшкодування витрат. Відповідно Суд нічого не присуджує.

C. Пеня

42. Суд вважає належним призначити пеню, виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу щодо тривалого виконання судового рішення, винесеного на користь заявниці, та щодо відсутності ефективних засобів юридичного захисту прийнятними, а решту заяви непринятною;

2. *Постановляє*, що у цій справі було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що у цій справі було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції;

4. *Постановляє*, що у цій справі було порушено статтю 13 Конвенції;

5. *Постановляє*, що:

(a) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявниці 500 (п'ятсот) євро моральної шкоди з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнуто із зазначеної суми, які повинні бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) після сплину зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;

6. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено в письмовій формі 20 грудня 2007 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова